

**ОБРАЗАЦ ЗАХТЕВА ЗА ОДОБРЕЊЕ
СПРОВОЂЕЊА ОГЛЕДА НА ЖИВОТИЊАМА**

Број одобрења: _____

**ЗАХТЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ РЕШЕЊА О ОДОБРЕЊУ СПРОВОЂЕЊА ОГЛЕДА
НА ЖИВОТИЊАМА ИЛИ ЖИВОТИЊСКИМ ОРГАНИМА И ТКИВИМА**

ДЕО I : ДЕТАЉИ О РАДУ СА ЖИВОТИЊАМА

1. НАЗИВ РАДА:

--

2. КЉУЧНЕ РЕЧИ (до 5 кључних речи):

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

3. ЛИЦА КОЈА СПРОВОДЕ ОГЛЕДЕ

3.1. Одговорно лице

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ:	ЗВАЊЕ:	ИНИЦИЈАЛИ ТИТУЛЕ:
КВАЛИФИКАЦИЈЕ:		
ОБУКА / ИСКУСТВО:		
АДРЕСА НА РАДНОМ МЕСТУ:		
ТЕЛЕФОН.:	ФАКС.:	ЕМАИЛ АДРЕСА:

3.2. Остала лица

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ:	ЗВАЊЕ:	ИНИЦИЈАЛИ ТИТУЛЕ:
КВАЛИФИКАЦИЈЕ:		
ОБУКА / ИСКУСТВО:		
АДРЕСА НА РАДНОМ МЕСТУ:		
ТЕЛЕФОН.:	ФАКС.:	ЕМАИЛ АДРЕСА:

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ:	ЗВАЊЕ:	ИНИЦИЈАЛИ ТИТУЛЕ:
КВАЛИФИКАЦИЈЕ:		
ОБУКА / ИСКУСТВО:		
АДРЕСА НА РАДНОМ МЕСТУ:		
ТЕЛЕФОН.:	ФАКС.:	ЕМАИЛ АДРЕСА:

(Копирајте ову страницу ако учествује више лица)

3.3. Лице задужено за бригу о добробити животиња

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ:	ЗВАЊЕ:	ИНИЦИЈАЛИ ТИТУЛЕ:
КВАЛИФИКАЦИЈЕ:		
ОБУКА / ИСКУСТВО:		
АДРЕСА НА РАДНОМ МЕСТУ:		
ТЕЛЕФОН.:	ФАКС.:	ЕМАИЛ АДРЕСА:

4. ПЛАНИРАНО ТРАЈАЊЕ ОГЛЕДА: Од: До:

5. ДА ЛИ ЈЕ ОВО НОВИ ОГЛЕД? ДА/ НЕ

5.1 Ако НИЈЕ:

5.1.1 Број решења о одобрењу претходног огледа:

5.1.2 Назив претходног огледа (*ако се разликује од садашњег предложеног*)

5.1.3 Име претходног лица које је обављало оглед: (*ако се разликује од садашњег предложеног*)

5.2 Сврха огледа (означити ознаком X):

Оснивање приплодног запата огледних животиња које се неће користити у истраживањима, тестирањима, образовању, а њихови потомци могу да се користе у те сврхе	Сврха 0	
Фундаментална истраживања у вези са основном грађом и функцијом организма, органа, ткива, ћелија, молекула...	Сврха 1	
Медицинска истраживања која сеодносе на здравствене поремећаје и болести, њихов узрок, генезу, дијагностику, третман, превенцију и сл.	Сврха 2	
Испитивање ефикасности, токсичности и штодљивости лекова, вакцина, биоцида и других производа који се користе у хуманој и ветеринарској медицини, заштити биља, заштити природе и сл.	Сврха 3	
Развојне студије нових производа који могу да се примене у дијагностици, терапији обољења човека и животиња, заштити здравља људи и животиња, заштити природе и сл.	Сврха 4	
Испитивање квалитета хране за животиње, хране животињског порекла и производа животињског порекла	Сврха 5	
Образовање и стручно усавршавање студената и стручњака из области биомедицинских наука	Сврха 6	

5.3. Категорија инвазивности огледа на животињама (заокружити категорију!)

A	B	C	D	E
----------	----------	----------	----------	----------

6. ВРСТА И БРОЈ ЖИВОТИЊА КОЈЕ ЋЕ СЕ КОРИСТИТИ У ИСТРАЖИВАЊИМА:

Уобичајен назив врсте	
Латински назив врсте	
Раса, сој	
Посебна особина расе, соја	
Пол	
Старост	
Телесна маса	
Порекло (извор набавке)	
Број 1. године истраживања	
Број 2. године истраживања	
Број 3. године истраживања	
Укупан број за 3 године	

6.1. Да ли је коришћење врсте забрањено или на неки други начин било којим законом или другим правним актом Републике Србије?

ДА / НЕ

Ако ЈЕСТЕ, којим :

Ако ЈЕСТЕ, навести који број животиња није обухваћен забраном, односно ограничењем:

7. СМЕШТАЈ И НЕГА ЖИВОТИЊА;

7.1. Место смештаја животиња током огледа:

7.2 Лице/а одговорно/а за дневну бригу о животињама: (а која може да се контактира и после истека радног времена и викендом)

Име и презиме:.....

Звање/радно место:.....

Телефон на послу:..... Телефон код куће:..... Мобилни:.....

7.3. Начин смешштаја животиња у току огледа (означити ознаком X):

Лабораторијски услови		Фармски услови		Стационат за животиње	
Подни систем - индивидуални		Подни систем - индивидуални		Подни систем - индивидуални	
Подни систем - групни		Подни систем - групни		Подни систем - групни	
Кавезни систем - индивидуални		Кавезни систем - индивидуални		Кавезни систем - индивидуални	
Кавезни систем - групни		Кавезни систем - групни		Кавезни систем - групни	
Бокс индивидуални		Бокс индивидуални		Бокс индивидуални	
Бокс групни		Бокс групни		Бокс групни	
Кутија		Кутија		Кутија	
Када		Када		Када	
Базен		Базен		Базен	
Рибњак		Рибњак		Рибњак	
Друго (навести)		Друго (навести)		Друго (навести)	

7.4. Огледи се обављају на (одељење, организациона јединица, катедра) навести:

7.5. Начин и праћење здравственог стања и добробити животиња у огледу у току дана, викендом, и празником (описати колико пута дневно се животиње посматрају на промену здравственог стања и понашања, у које време, на који начин се спроводи контрола здравственог стања и добробити животиња током викенда и празника).

8. ЦИЉ КОРИШЋЕЊА ЖИВОТИЊА (укратко описати са највише 50 речи)

8.1. Опис огледног дизајна писан језиком који је разумљив лаику

9. РАЗЛОГ КОРИШЋЕЊА ЖИВОТИЊА (укратко описати са највише 50 речи)

10. ДА ЛИ ВАМ ЈЕ ПОЗНАТО ДА ЛИ ЗА ОВУ ВРСТУ ОГЛЕДА ПОСТОЈЕ АЛТЕРНАТИВЕ?

ДА

НЕ

11. НАВЕСТИ 5 РЕФЕРЕНЦИ СТРАНИХ АУТОРА КОЈИ СУ ПУБЛИКОВАЛИ РЕЗУЛТАТЕ СЛИЧНИХ ИСТРАЖИВАЊА И УЗ ОРИГИНАЛ ОБРАСЦА ПРИЛОЖИТИ ФОТОКОПИЈЕ ТИХ РАДОВА

1.

12. У ПРАЗНО ПОЉЕ СТАВИТИ ШЕМАТСКИ ПРИКАЗ/АЛГОРИТАМ ОГЛЕДА НА ЖИВОТИЊАМА (контролне групе, огледне групе, начин третмана, средства која се апликују, дозе, начин апликације и све остало што је релевантно за оглед)

--

13. СВРХА ОГЛЕДА

13.1 Главна сврха огледа (означити са X)?

(обележити само једно)

☐ истраживања	☐ дијагностика
☐ терапија	☐ помоћно средство за физиолошку функцију
☐ обука	☐ развојни производ (лек/вакцина/биосид/храна/ намирнице/други производи)

13.2. За коју област истраживања су од релевантног значаја или у којој области могу да се примене

(навести само једну !)

☐ конзервација / екологија	☐ пољопривреде (сточарство, особине, производност)
☐ ветеринарска медицина	☐ медицина/стоматологија
☐ основна биологија	☐ фармација

14. ПОДРУЧЈЕ ИСТРАЖИВАЊА

(обележити само једно)

☐ понашање	☐ биолошки материјали	☐ развојна биологија
☐ малигна обољења	☐ кардиоваскуларни систем/крв	☐ ендокринологија
☐ испитивање лекова/биоцида	☐ екологија	☐ раст
☐ гастроинтестинални систем	☐ генетика/генетске манипулације	☐ молекуларна биологија
☐ имунологија	☐ заразне болести	☐ исхрана
☐ мишићно-скелетни систем	☐ неуробиологија/чула	☐ бубрежна функција
☐ орална биологија	☐ паразитологија	☐ токсикологија
☐ репродукција	☐ респираторни систем	☐ друго (навести !)
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐

15. ВРСТА

☐ миш	☐ мачка	☐ овца	☐ дивља животиња/сисар
☐ пацов	☐ пас	☐ свиња	☐ птица
☐ зец/кунић	☐ коњ	☐ говече	☐ водоземац/гмизавац
☐ заморац	☐ примат	☐ коза	☐ риба
☐			☐ цефалоподи
☐			☐ друга врста (навести !)

16. КАТЕГОРИЈА ИСТРАЖИВАЊА

16.1. Да ли се истраживања спроводе ?

- ♣ А. само ради посматрања животиња у природи, на изворним стаништима, зоолошким вртovima, фармама и сл.
- ♣ В. на животињама које су претходно лишене живота ради узорковања крви, лимфе, цереброспиналне течности и чврстих ткива за успостављање културе ткива, ћелија или ради изоловања и проучавања органа *in vitro*
- ♣ С. на животињама у општој анестезији без опоравка по завршетку огледа
- ♣ Д. на животињама које ће остати у животу после огледа који није проузроковао стрес животињи (апликација нетоксичних и других нешкодљивих материја, венепункција, краткотрајно обуздавање животиња, ускраћивање животињама хране и воде у границама физиолошке издржљивости и сл.)

- ♣ E. на животињама које ће преживети после огледа заснованог на минималном степену стреса кратког трајања (канулација крвних судова на анестезираним животињама, давање фармаколошких супстанци, лапараскопија, краткотрајно обуздавање дивљих животиња, ускраћивање животињама хране и воде изван граница физиолошке издржљивости и сл.)
- ♣ F. на животињама које ће преживети после интервенције која проузрокује знатан астен стрес или хроничан стрес (после већих хирушких захвата, индуковане промене понашања животиње биолошким, физичким или хемијским средствима, дуготрајно обуздавање животиње, примена токсичних или материја које проузрокују бол и сл)

16.2. Назначити врсту инвазивности огледа

(означити само једно)

☐	алгезија	☐	апликација токсичних материја	☐	зрачење
☐	генетска манипулација	☐	апликација пирогених материја	☐	интервенције на фетусима
☐	неоплазија	☐	тератогеност	☐	квалитативно неправилна исхрана
☐	биохевиорална депривација	☐	телесне повреде	☐	квантитативно неправилна исхрана
☐	социјална изолација	☐	ампутација	☐	оскудевање у води
☐	индукција заразних болести	☐	вађење целих или делова органа	☐	узимање узорака крви и након жртвовања вађење мозга
☐	индукција паразитских болести	☐	опекотине		

17. **ДА ЛИ ОГЛЕД ОШТЕЋУЈЕ ГРАЂУ И ФУНКЦИЈУ ОРГАНИЗМА ЖИВОТИЊЕ?**

ДА	НЕ
----	----

18. **ДА ЛИ ОГЛЕД ЗАХТЕВА УПОТРЕБУ АНЕСТЕТИКА?**

ДА	НЕ
----	----

19. **АКО ЈЕ ОДГОВОР ДА НАВЕСТИ:**

--

20. **ДА ЛИ ОГЛЕД ЗАХТЕВА УПОТРЕБУ АНАЛГЕТИКА?**

ДА	НЕ
----	----

21. **АКО ЈЕ ОДГОВОР ДА НАВЕСТИ:**

(a) врста аналгетика, доза, начин апликације:

(b) у ком периоду огледа се даје аналгетик и колико дуго траје његово дејство?

(c) лице које апликује аналгетик:

(d) разлог због кога се не употребљава аналгетик:

22. **Посматрање опоравка животиње, појаве бола и симптома стреса код животиње**

(a) колико често ће после огледа животиње бити посматране?

(b) који знаци ће бити праћени?

(c) лице које ће пратити појаву бола и стреса после огледа:

23. **УТИЦАЈ ОГЛЕДА НА ЖИВОТИЊЕ (означити са X)**

☐	потпуни опоравак	☐	делимични опоравак	☐	лишавање живота
--------------------------	------------------	--------------------------	--------------------	--------------------------	-----------------

24. **ПОСТУПАК СА ЖИВОТИЊОМ КОЈА ПРЕЖИВИ ОГЛЕД**

☐	удомљавање	☐	враћање у основни запат
☐	коришћење у другим истраживањима	☐	продаја
☐	друго (навести)		

25. АКО СЕ ЖИВОТИЊА ЛИШАВА ЖИВОТА НАВЕСТИ НАЧИН

--

26. АКО СЕ ЗА ЛИШАВАЊЕ ЖИВОТА КОРИСТЕ НЕКЕ ОД ФИЗИЧКИХ МЕТОДА НАВЕСТИ КОЈЕ И РАЗЛОГ (до 50 речи)

--

27. ДА ЛИ ИСТРАЖИВАЊА ПРЕДСТАВЉАЈУ РИЗИК ПО ЛИЦЕ/А КОЈЕ СПРОВОДИ/Е ОГЛЕД И ДРУГО ОСОБЉЕ?

ДА	НЕ
----	----

Ако представљају ризик, које мере ће се предузети да се ризик смањи или избегне?

--

28. НАЧИН ОДЛАГАЊА УГИНУЛИХ ЖИВОТИЊА ИЛИ ЖИВОТИЊА ЛИШЕНИХ ЖИВОТА (описати до 50 речи)

--

29. НАЧИН ОДЛАГАЊА ДРУГОГ МАТЕРИЈАЛА ИЗ ОГЛЕДА (описати до 50 речи)

--

ЖИВОТИЊЕ НА КОЈЕ СЕ ОДНОСИ ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ИЗДАВАЊЕ РЕШЕЊА О ОДОБРЕЊУ СПРОВОЂЕЊА ОГЛЕДА

ЖИВОТИЊЕ НА КОЈЕ СЕ ОДНОСИ ЗАХТЕВ

Захтев за издавање Решења о одобрењу спровођења огледа се подноси за следеће категорије животиња:

1. сви кичмењаци, укључујући и рибе који се користе за истраживања, тестирања и образовне сврхе
2. цефалоподи (октоподи, сипе)
3. све животиње које се хватају из било ког разлога
4. све животиње које се хватају да би се обележиле, да би им се узеле телесне мере или узорци течности и ткива
5. све животиње које се лове
6. заштићене, угрожене и ретке врсте

ЖИВОТИЊЕ НА КОЈЕ СЕ НЕ ОДНОСИ ЗАХТЕВ

Захтев за издавање Решења о одобрењу спровођења огледа се подноси за следеће категорије животиња:

1. сви бескичмењаци
2. сви бескичмењаци који ницу *segalopodi*
3. угинуле животиње, које нису лишене живота ради истраживања
4. јаја, ембриони, ларве, осим ларви врста риба за које се очекује да се потпуно развију до адулта
5. животиње које се посматрају на природним стаништима, резервартима, зоовертовима, без икаквих манипулација са животињама.
6. огледне животиње које се гаје у лабораторијским условима ради репродукције
7. домаће животиње које се гаје под стандардним условима
8. животиње познатих власника, које су обухваћене лечењем ако служе за обуку студената
9. животиње лишене живота или заклане из комерцијалних разлога
10. рибе из рибњака које се гаје да би се порибљавале друге воде
11. рибе које се лове ради утврђивања величине популације, миграције и др
12. рибе које се изловљавају/узоркују угинуле (болест, тровања...)

ПРАЋЕЊЕ СТРЕСА КОД ОГЛЕДНИХ ЖИВОТАЊА

ПРОЦЕНА СТРЕСА				
Параметар	Животиња (ID)	Оцена	Датум/време	Датум/време
Изглед	Нормалан	0		
	Изостанак чишћења (хигијенско понашање)	1		
	Накострешеност, исцедак из носа	2		
	Пилоерекција, погрбљеност	3		
Уношење хране и воде	Нормалано	0		
	Недовољно, телесна маса опада за 5%	1		
	Недовољно, телесна маса опада за 10-15%	2		
	Изостанак уношења	3		

Клинички знаци	Нормална телесна температура, нормалан број откуцаја срца и фреквенције дисања	0		
	Благе промене телесне температуре, броја откуцаја срца и фреквенције дисања	1		
	$T \pm 1^{\circ}\text{C}$, одступање у броју откуцаја срца и фреквенције дисања за 30%	2		
	$T \pm 2^{\circ}\text{C}$, одступање у броју откуцаја срца и фреквенције дисања за 50% и више	3		
Природни облици понашања	Нормално понашање	0		
	Незнатне промене понашања	1		
	Слаба покретљивост, измењена покретљивост и изолованост	2		
	Вокализација, аутомутилација, неуобичајена смиреност, поспаност, неоглашавање	3		
Провоцирано понашање	Нормалан одговор	0		
	Незнатна депресија или хипо или хиперактивност	1		
	Промене средњег интензитета у очекиваној реакцији на провоцирано понашање	2		
	Прекоматозно стање, ареаktivност, пренаглашена хипореактивност или пренаглашена хиперреактивност	3		
Оцена	Ако се оцена 3 појавила више од једном, додати екстра поене за сваку оцену 3	2-5		
	УКУПНО	0-20		
Процена стреса				
0-4 нормално				
5-9 потребна примена аналгетика или другог третмана				
10-14 патња, потреба за прекидом или корекцијом огледа				
15-20 тежак стрес, завршетак огледа				